

Samen in beweging!

Uitwerking van de kadernota Sport en Bewegen in de uitvoeringsprogramma's:
Sportstimulering, Verenigingsondersteuning en Sportaccommodaties (fase 2)

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleiding.....	2
Hoofdstuk 2	Sportstimulering.....	2
2.1	Sportstimulering op en rond het onderwijs.....	2
2.2	Sportstimulering van (kwetsbare) doelgroepen binnen sociaal domein.....	3
2.3	Sportstimulering in de openbare ruimte.....	4
Hoofdstuk 3	Verenigingsondersteuning.....	4
3.1	Ondersteuning gericht op de bevorderen van de vitaliteit van de verenigingen.....	5
3.2	Ondersteuning gericht op het stimuleren van maatschappelijke betrokkenheid.....	5
Hoofdstuk 4	Sportaccommodaties.....	6
4.1	Binnensport.....	6
4.2	Buitensport.....	7
4.3	Unieke sportaccommodaties.....	8
Hoofdstuk 5	Financiën.....	8
5.1	Verwante financiële aspecten.....	10
Hoofdstuk 6	Monitoring en evaluatie.....	10
	Bijlage 1 Beleidsuitgangspunten Kadernota Sport en Beweging.....	12
	Bijlage 2 Opzet en randvoorwaarden Pilot themahal.....	14
	Bijlage 3 Overzicht combinatiefuncties sport Hengelo.....	15

Hoofdstuk 1 Inleiding

De kadernota Sport en Bewegen is in november door de raad vastgesteld. In de kadernota zijn de hoofdlijnen van het sport- en beweegbeleid geschetst. In de nu voorliggende uitvoeringsprogramma's zijn deze hoofdlijnen verder uitgewerkt in concrete acties. Het speelt in op de actualiteit en trends in de maatschappij. Een uitvoeringsprogramma is een dynamisch document. Als in de komende jaren blijkt dat er actie nodig is op onderdelen die nu nog niet zijn opgenomen, dan wordt het uitvoeringsprogramma daarop aangepast. In de uitvoeringsprogramma's geven wij aan welke concrete inzet, acties en activiteiten we de komende jaren uitvoeren.

De rol van de gemeente op het gebied van sport en bewegen is faciliterend en ondersteunend. We hechten belang aan sport. Hoewel het bieden van mogelijkheden tot sportbeoefening geen wettelijke taak is, is sport een goed middel om beleidsdoelen op andere terreinen te realiseren. Ook in de doorontwikkeling van het sociale domein en de Transformatie agenda is nadrukkelijk aandacht voor de positieve effecten van sport en bewegen. Denk hierbij aan effecten zoals meedoen, gezondheid bevorderen en het versterken van de eigen kracht. Daarom investeren wij in sport en bewegen, in voorzieningen op dit terrein en het versterken van verenigingen. Op die manier ondersteunen wij de verenigingen en inwoners, en investeren we in de mogelijkheden om laagdrempelig (weer) actief te worden en te blijven.

De opbouw van het document is als volgt. In de hiernavolgende hoofdstukken 2, 3 en 4 worden respectievelijk de uitvoeringsprogramma's Sportstimulering, Verenigingsondersteuning en Sportaccommodaties tweede fase behandeld. Het uitvoeringsprogramma sportaccommodaties eerste fase (kunstgras, garantstelling en gedeeltelijk kostendekkende huur) is op 4 oktober vastgesteld door het college en op 9 en 22 november behandeld in de politieke markt en raadsvergadering. De al vastgestelde acties maken geen deel uit van het voorliggende uitvoeringsprogramma. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de financiën, en in hoofdstuk 6 komt de wijze van monitoring en evaluatie aan de orde. Tot slot zijn alle acties weergegeven in een tabel, waarbij ook de planning en inzet van betrokkenen is aangegeven (aparte bijlage).

Hoofdstuk 2 Sportstimulering

Sportstimulering is erop gericht om inwoners te stimuleren om te sporten en te bewegen. Samen met diverse betrokken partijen willen we mensen die dat nodig hebben hiertoe een steuntje in de rug bieden. Uiteindelijk is het de verantwoordelijkheid van de mensen zelf om te (blijven) sporten en bewegen. De beleidsuitgangspunten uit de kadernota sport en bewegen voor dit onderdeel (en de andere hoofdstukken) zijn in bijlage 1 weergegeven. In de overzichtstabel staat aangegeven wie de activiteit uitvoert. We hebben ervoor gekozen om de acties en activiteiten rondom sportstimulering te clusteren in acties gericht op Onderwijs, Doelgroepen binnen Sociaal Domein, en Openbare Ruimte.

2.1 Sportstimulering op en rond het onderwijs

De basis voor een gezonde en sportieve leefstijl wordt op jonge leeftijd gelegd. Kinderen die plezier ervaren in sport en bewegen, houden dat op oudere leeftijd vaker en langer vol. De acties op dit onderdeel zijn:

- **Sportstimulering (speciaal) onderwijs**
We blijven actief inzetten op sportstimulering voor het (speciaal) onderwijs, waarbij het vooral gaat om sportkennismaking. Denk hierbij aan activiteiten van Hengelo Sport, FC Twente Scoren in de Wijk en Special Heroes. Ook gaan we in gesprek met de scholen over de uitbreiding van het aantal uren bewegingsonderwijs (van 2 naar 3 uur).

- **Pilot 'bewegend leren' basisonderwijs**
Dit betreft het (meer) integreren van beweging in de reguliere lessen zoals taal en rekenen. Denk hierbij aan lopen of springen tijdens het rekenen, waardoor de lesstof beter beklijft en kinderen meer bewegen. Na afloop van de pilot gaan we de ervaringen en resultaten delen met alle andere scholen.
- **Sport en bewegen tijdens pauzes en na schooltijd**
Samen met geïnteresseerde scholen bespreken we hoe ze (meer) gebruik kunnen maken van hun directe omgeving (bv het schoolplein of de schoolroutes) om het bewegen door kinderen te stimuleren. In het voorjaar van 2017 gaan we een deel van de uren van Hengelo Sport hiervoor vrij maken.
- **Sport als middel om beter in je vel te zitten, waaronder:**
  - **Pilot schooljudo**
We gaan experimenteren met de inzet van sport en beweging als middel om te zorgen dat kinderen beter in hun vel zitten. Sporten kan bijdragen aan het vergroten van zelfvertrouwen, opdoen van sociale contacten en weerbaar(der) worden. In het schooljaar 2016/2017 wordt hiertoe een pilot schooljudo uitgevoerd op 15 basisscholen. Deze pilot wordt geëvalueerd en we onderzoeken de mogelijkheid om hier een vervolg aan te geven.

2.2 Sportstimulering van (kwetsbare) doelgroepen binnen sociaal domein

We willen meer inzetten op sport als middel in het sociaal domein. We zijn daarbij afhankelijk van de bereidheid en mogelijkheden van de zorg- en welzijnsaanbieders in het veld. Samen met onze partners in het sociaal domein gaan we in gesprek over hoe we op deze onderwerpen vernieuwing kunnen realiseren. De acties voor dit onderdeel zijn:

- **Inventariseren, bundelen en stimuleren initiatieven sport & bewegen sociaal domein**
We brengen in kaart welke initiatieven en projecten er binnen de gemeente Hengelo zijn op het gebied van sport en bewegen binnen het sociaal domein, hoe dit loopt en wie erbij betrokken zijn. Op basis van de inventarisatie stimuleren we verbindingen. We dagen sport- en beweegaanbieders en maatschappelijke organisaties uit om een (structurele) samenwerking aan te gaan. We richten ons hierbij op het bereiken van mensen in een kwetsbare positie. Hiervoor stellen we voor de periode 2018-2020 een subsidiebedrag van maximaal €15.000 per jaar beschikbaar. In 2017 stellen we hier een gerichte subsidieregeling voor op. In 2020 wordt de regeling geëvalueerd. Dit actiepunt draagt ook bij aan het versterken van de maatschappelijke betrokkenheid van sportverenigingen (zie hoofdstuk verenigingsondersteuning, paragraaf 3.2)
- **Activeren specifieke doelgroepen, waaronder:**
  - **Project Samen Actief**
  - **Project Sport en Jeugdzorg scoren samen**
  - **Regionale impuls sport en bewegen voor mensen met beperking**

Door in te zetten op het verbinden van sportaanbieder en zorgaanbieders ontstaan er meer initiatieven om specifieke doelgroepen in beweging te krijgen. De combinatiefunctionarissen Sport (zie bijlage 3 voor toelichting op de functie) hebben hier een belangrijke rol. Zo hebben we specifiek aanbod voor ouderen en mensen met een beperking. De combinatiefunctionaris Sport bij Wijkkracht is onder andere verantwoordelijk voor de uitvoering van twee specifieke projecten in dit kader: 'Samen Actief' (beweegmaatjes voor eenzame / kwetsbare ouderen) en 'sport en jeugdzorg scoren samen' (gericht op sportstimulering onder jongeren in de jeugdzorg). De inzet bij Wijkkracht is voor een periode van tenminste twee jaar, de andere combinatiefunctionarissen zijn er tot en met 2020. In 2018 jaar gaan we op basis van de evaluatie met Wijkkracht bespreken of en zo ja hoe we een structureel vervolg geven aan deze inzet.

We gaan in 2017 en 2018 in regionaal verband een impuls geven aan het sport- en bewegen voor mensen met een beperking. Dit doen we vanuit de landelijke stimuleringsregeling Grenzeloos Actief. Alle 14 Twentse gemeenten doen hieraan mee.

- **Stimuleren van sport en bewegen op voor- en buitenschoolse opvang**
We gaan in gesprek met voor- en buitenschoolse voorzieningen (PSZ, KO, BSO) om sport en bewegen meer onder de aandacht te brengen. We willen samen bekijken hoe we jonge kinderen (meer) in beweging kunnen krijgen.
- **Laag inkomen mag geen beperking zijn voor sportdeelname**
We hebben specifieke financiële regelingen voor mensen met een smalle beurs. Zo kunnen kinderen uit gezinnen met lage inkomens via het jeugd sportfonds sporten bij een sportvereniging. Volwassenen kunnen vanuit het gemeentelijke sport- en cultuurfonds een gedeeltelijke financiële tegemoetkoming krijgen voor o.a. sportieve activiteiten, zoals de zwemlessen van hun kinderen.
- **Doelgerichte subsidie ter stimulering van sporten onder jeugd en mindervaliden**
We stellen subsidie beschikbaar aan sportverenigingen om sportdeelname van (potentiele) jeugd- en minder valide leden te stimuleren. In 2017 vormen we de huidige subsidieregeling om naar een regeling die meer inzicht geeft en tot een betere verantwoording van de middelen leidt. Uitgangspunt hierbij is dat we geen bureaucratie creëren en dat we e.e.a. objectief meetbaar maken. Suggesties hierbij zijn een bijdrage voor opleidingskosten voor kader (gericht op jeugd of mindervaliden) en/of een bijdrage voor gerichte ledenwervingsactiviteiten, zoals vergoeding extra huurkosten of vergoeding voor gericht naschools aanbod aansluitend op sportkennismaking. Daarbij kijken we ook naar de definitie van mindervaliden. We betrekken sportverenigingen bij deze omvorming. Vanaf 2018 moet de nieuwe regeling in werking treden. We gaan dit in 2020 evalueren.

2.3 Sportstimulering in de openbare ruimte

De openbare ruimte wordt steeds vaker gebruikt voor sport en beweging. Door de beleving te vergroten (groen, kunst) en te investeren in de infrastructuur (goede routes/paden) wordt het aantrekkelijker om buiten te bewegen. De lead bij dit onderdeel ligt bij het speelbeleid (kadernota spelen), sportbeleid haakt hierbij aan. De acties op dit onderdeel zijn:

- **Openbare toegankelijkheid van schoolpleinen en (kunst)grasvelden**
We maken het mogelijk dat jongeren in wijken gebruik kunnen maken van speelvoorzieningen op schoolpleinen. Daarnaast stimuleren we medegebruik van kunstgrasvelden op sportparken. Voetbalclubs krijgen een huurkorting als zij één kunstgrasveld beschikbaar stellen voor medegebruik door de buurt(jeugd).
- **In nieuwbouwwijken voldoende ruimte voor sport en spel**
We streven ernaar dat minimaal 3% van ons grondgebied (dat bedoeld is als woongebied) bij de ontwikkeling van nieuwe wijken geschikt is als (in)formele speelruimte.
- **Stimuleren sport en bewegen in openbare ruimte**
Hiervoor brengen we de mogelijkheden van bewegen in de openbare ruimte in kaart. Dit betreft zowel de fysieke voorzieningen (speel- en ontmoetingsplekken, beweegroutes) als de sociale initiatieven (georganiseerd door zowel professionals als door vrijwilligers) in de openbare ruimte. We brengen dit aanbod beter onder de aandacht, zodat er meer gebruik van kan worden gemaakt. Nieuwe beweeginitiatieven in de openbare ruimte worden gestimuleerd, met name gericht op mensen in een kwetsbare positie. Ook hierbij kan het zowel gaan om fysieke voorzieningen (passend binnen het speelbeleid) als om sociale initiatieven.

Hoofdstuk 3 Verenigingsondersteuning

Sportverenigingen zijn verantwoordelijk voor hun eigen bestaan; dit vereist een sterke sportvereniging met een capabel bestuur, een goede organisatie, actuele kennis en een stevig vrijwilligersapparaat. Verenigingsondersteuning is erop gericht de verenigingen te ondersteunen om dat te bereiken.

Net als bij sportstimulering is ervoor gekozen om de acties en activiteiten rondom verenigingsondersteuning te clusteren in acties gericht op het bevorderen van vitaliteit en het stimuleren van maatschappelijke betrokkenheid.

3.1 Ondersteuning gericht op de bevorderen van de vitaliteit van de verenigingen

De kenmerken van een vitale vereniging zijn: financieel gezond, capabel bestuur, goede organisatie met een stevig vrijwilligersbestand, actuele kennis en een sportaanbod gericht op de toekomst. De acties op dit onderdeel zijn:

- **Geïnformeerde en betrokken sportverenigingen**
We zorgen voor goede communicatie met de sportverenigingen. Jaarlijks worden enkele themabijeenkomsten Sport georganiseerd, waarin sportverenigingen informatie ontvangen en actief betrokken worden bij relevante ontwikkelingen binnen de gemeente (halen en brengen). Het gaat daarbij bijvoorbeeld om subsidiemogelijkheden, samenwerkingsprojecten en/of relevantie informatie op het gebied van wet- en regelgeving. We brengen sportverenigingen onderling met elkaar in contact voor onderwerpen en vraagstukken die zij delen. In 2017 gaan we gericht aandacht besteden aan de onderlinge communicatie en zullen we met de sportverenigingen bespreken of en zo ja welke zaken we hierin kunnen verbeteren.
- **Gerichte ondersteuning voor sportverenigingen vanuit Servicepunt Vrijwilligerswerk, waaronder:**
  - **Methode: Meer vrijwilligers in korte tijd**
We inventariseren jaarlijks de behoefte van sportverenigingen als het gaat om ondersteuning van het bestuur (middels een vragenlijst). Ook inventariseren we in welke maatschappelijke thema's zij geïnteresseerd zijn. Op basis van deze inventarisatie gaan we in overleg met het Servicepunt Vrijwilligerswerk voor passende ondersteuning. Daarbij houden we rekening met het aanbod dat al door de sportbonden en het NOC*NSF wordt aangeboden. Zo nodig en waar mogelijk wordt tijdelijke ondersteuning op maat geboden, bijvoorbeeld via professionals vanuit het gemeentelijke sportbeleid of via Wijkkracht. In 2017 bieden we de methode 'Meer vrijwilligers in korte tijd' aan vanuit het Servicepunt Vrijwilligerswerk.
- **Collectieve vrijwilligersverzekering voor sportverenigingen**
De gemeente Hengelo heeft een collectieve vrijwilligersverzekering afgesloten voor instellingen waar vrijwilligers onverplicht en onbetaald werk doen voor anderen of de samenleving. Sportverenigingen kunnen gebruik maken van deze verzekering. Deze verzekering is een aanvulling op de eigen aansprakelijkheidsverzekering. Registratie of aanmelding van vrijwilligers is hierbij niet nodig. De verzekering is automatisch van toepassing op alle Hengelose vrijwilligers.

3.2 Ondersteuning gericht op het stimuleren van maatschappelijke betrokkenheid

Sportverenigingen dragen bij aan het bevorderen van een gezonde levensstijl. Ze kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan maatschappelijke thema's. We willen een klimaat scheppen dat ruimte biedt aan initiatieven vanuit de verenigingen in dit kader, en dit ondersteunen waar het nog niet vanzelf gaat. De acties op dit terrein zijn:

- **Versterken maatschappelijke betrokkenheid verenigingen**
In het hoofdstuk sportstimulering, paragraaf 2.2 (kwetsbare doelgroepen in het sociale domein) is gesproken over de inzet van de combinatiefunctionaris bij het activeren van specifieke doelgroepen. Deze inzet ondersteunt sportverenigingen ook bij het versterken van de maatschappelijke betrokkenheid, door inzet van uren en het beschikbaar stellen van subsidies op dit terrein (vanuit sportstimulering max € 15.000, maar mogelijk kunnen ook vanuit andere beleidsterreinen middelen betrokken worden).
- **Stimuleren gezonde leefstijl en veilig sportklimaat**
We bieden gerichte ondersteuning aan op het gebied van maatschappelijke thema's zoals het bevorderen van een gezonde leefstijl, bevorderen van een pedagogisch verantwoord en veilig sportklimaat, ouderparticipatie en

duurzaamheid. We brengen hierbij de sportverenigingen in contact met het reguliere preventieve aanbod van organisaties (zoals Wijkkracht).

- **Promotie aanbod voor specifieke doelgroepen**
We bieden de mogelijkheid aan sportverenigingen om hun aanbod voor specifieke doelgroepen onder de aandacht te brengen. Bijvoorbeeld via sportwijzer Overijssel.nl en de gemeentelijke digitale informatiewijzer.
- **Stimuleren van maatschappelijke participatie bij sportverenigingen**
Wij stimuleren sportverenigingen om in hun organisatie ruimte te bieden aan vrijwilligers uit de doelgroep van maatschappelijke participatie. Dit gaan we in 2017 verkennen en vanaf 2018 moet dit leiden tot een concreet aanbod.

Hoofdstuk 4 Sportaccommodaties

Binnen onze gemeente hebben we een divers aanbod van sportaccommodaties, zowel voor binnen- als voor buitensport. Daarnaast wordt de openbare buitenruimte steeds meer gebruikt door sporters (denk bijvoorbeeld aan bootcamps, mountainbiken of hardlopen).

De acties op het gebied van sportaccommodaties zijn onderverdeeld in de categorieën binnensport en buitensport. Daarnaast heeft Hengelo nog enkele unieke sportaccommodaties, dit zijn het FBK stadion en het Twentebad, waar ook acties aan zijn gekoppeld.

4.1 Binnensport

In Hengelo zijn de meeste gemeentelijke binnensportaccommodaties in eigendom, beheer en onderhoud van de gemeente¹. Naast het gebruik ervan door onderwijs, zijn de (zaal)sportverenigingen de belangrijkste gebruikers van de sporthallen, zalen en lokalen; het maakt hen mogelijk hun sport te beoefenen. De inzet van onze accommodaties moet hierbij zo effectief en efficiënt mogelijk gebeuren, zodat de verenigingen met hun leden de ruimte zo optimaal mogelijk kunnen benutten. De acties op dit onderdeel zijn:

- **Optimalisatie gebruik binnensportaccommodaties**
We kijken naar de optimalisatie van het gebruik van de huidige sportaccommodaties. De optimalisatie heeft zowel betrekking op de sportieve ambities van de sportverenigingen als het gebruik van de sportaccommodaties. De acties richten zich hierbij op het systeem van verhuur, en de mogelijkheden van de verschillende accommodaties. In samenspraak met de sportverenigingen, maken we het verhuursysteem meer efficiënt, transparant en gebruiksvriendelijk. Hiervoor brengen we de functionaliteit en geschiktheid voor diverse sporten van de verschillende accommodaties goed in beeld, en we actualiseren de verhuurcontracten en de criteria van de zaalverdeling. Een denkrichting die onderzocht wordt is het aanbieden van verschillende modules (bijvoorbeeld werken met bloktijden). Daarbij nemen we ook de mogelijkheden voor het stimuleren van medegebruik door derden mee. Denk bijvoorbeeld aan commerciële derden, kantine beschikbaar stellen voor kinderopvang, of dagbesteding voor ouderen.
Het lopende sportseizoen gebruiken we om het verhuursysteem te digitaliseren, zodat dit het volgend seizoen 2017/2018 kan ingaan.

---

¹ In oktober 2016 is onderzocht of er andere beheervormen nodig en mogelijk zijn gelet op de wensen van sportverenigingen. Uit dit onderzoek bleek dat de interesse voor het zelf (voor een deel) in beheer, onderhoud en exploitatie van een sportaccommodatie beperkt is. Wel was er interesse voor eventuele themahallen, het optimaliseren van het gebruik en het verhuursysteem, en in de samenwerking tussen verenigingen onderling en met de gemeente.

- **Slimme benutting sporthal: Pilot themahal**

Met de pilot wordt nagegaan of een themahal bijdraagt aan effectief gebruik van de sportaccommodatie, waarbij de verenigingen meer in hun kracht worden gezet. Uitgetest wordt of met een themahal tegemoet kan worden gekomen aan de wensen van de sportverenigingen tot clustering en realisatie van een thuishonk en of de samenwerking tussen verenigingen op die manier verder wordt gestimuleerd. Ook zal worden gekeken in hoeverre het mogelijk en wenselijk is om met sportvereniging(en) afspraken te maken over beheer en klein onderhoud van de locatie.

Voor de pilot zullen randvoorwaarden worden opgesteld, waar aan voldaan moet worden. Sportverenigingen worden gevraagd om samen te werken rondom een themahal, en bij herschikking moet in goed overleg met de betrokkenen naar passende alternatieven worden gezocht voor verenigingen die activiteiten gaan verplaatsen naar andere locaties. De direct- en indirect betrokkenen zullen actief deel uitmaken van de onderzoeks- en verkenningfase. In bijlage 2 zijn randvoorwaarden en de opzet voor de pilot opgenomen.

Het lopende sportseizoen gebruiken we als onderzoeks- en overgangsjaar. De pilot zal bij voldoende draagvlak volgend sportseizoen (2017/ 2018) gaan lopen. De looptijd van de pilot is 2 jaar. Na twee jaar vindt evaluatie van de pilot plaats.

- **Stimuleren duurzaam gebruik (en kostenbesparing) binnensportaccommodaties**

We stimuleren goed en duurzaam gebruik van de sportaccommodatie door de gebruikers. Hierbij kan gedacht worden aan praktische acties zoals het beschikbaar stellen van een zwabber in de sportaccommodatie zodat iedere gebruiker voor en na gebruik de zaal de vloer schoon achterlaat en de signaleringsfunctie van gebruikers. Op het gebied van duurzaamheid kijken we samen met de sportverenigingen naar verdienmogelijkheden voor zowel de verhuurder als huurder. Ook gaan we na of prijsdifferentiatie per accommodatie kan bijdragen aan betere spreiding over de sporthallen en de mogelijkheid voor verenigingen zelf invloed op hun kosten uit te oefenen.

- **Samenwerking**

We gaan de samenwerking stimuleren, tussen verenigingen onderling en tussen verenigingen en de gemeente. Vanuit de uitvoeringsprogramma's sportstimulering en verenigingsondersteuning wordt hier op ingezet. Ten aanzien van de sportaccommodaties gaat het bijvoorbeeld om de verdere invulling van de makelaarsrol van de gemeente, het werken met vaste contactpersonen en meer transparantie in het verhuursysteem. Maar ook kan gekeken worden naar het in kaart brengen van alle sportaccommodaties in Hengelo en deze informatie beschikbaar stellen aan sportverenigingen, zodat verenigingen onderling contact kunnen leggen en afstemmen.

4.2 Buitensport²

Vanaf 1 januari 2017 wordt het beheer en onderhoud van de gemeentelijke sportparken uitgevoerd door Gildebor, in opdracht van de gemeente. Gildebor is de organisatie waarin de gemeenten Hengelo, Hof van Twente en de SWB Midden Twente de taken op het gebied van beheer en onderhoud openbare ruimte per 1 januari 2017 hebben gebundeld.

- **Werkervaringsplaatsen en dagbesteding bij beheer en onderhoud sportparken**

Bij het beheer en onderhoud van de sportparken streven wij ernaar om, onder begeleiding van vakspecialisten, waar mogelijk mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in te zetten. De samenwerking met Gildebor per 1 januari 2017 geeft een impuls aan deze inzet. Binnen Gildebor werken naast de vakspecialisten, ook medewerkers van het SWB Groenbedrijf ingezet. Een deel van deze medewerkers heeft een beperking, of er is sprake van een grotere afstand tot de arbeidsmarkt, waardoor het niet mogelijk is om een reguliere baan te betrekken. We concretiseren de inzet mensen met afstand tot de arbeidsmarkt bij onderhoud en beheer en stellen hier doelen aan. Dit wordt

---

² In het uitvoeringsprogramma eerste fase (vastgesteld op 4 oktober, besproken tijdens politieke markt en raadsvergadering van 9 en 22 november) is invulling gegeven aan de acties ten aanzien van de buitensportaccommodaties, in het bijzonder de aanleg en vervanging van kunstgrasvelden. Maar ook het beheer en onderhoud van de sportvelden valt hieronder.

verwerkt in de nadere afspraken met Gildebor. Het betreft hierbij bijvoorbeeld doelen als activering, arbeidsritme opdoen en/of de afstand tot de arbeidsmarkt verkleinen.

4.3 Unieke sportaccommodaties

Binnen onze gemeente kennen we een tweetal bijzondere sportaccommodaties, dit zijn het Twentebad en het FBK stadion.

- **Renovatie (inclusief verduurzaming) Twentebad**

Het Twentebad zit momenteel in een ingrijpende renovatie. Het Twentebad is hierdoor straks de grootste multifunctionele sportaccommodatie van Hengelo met tal van mogelijkheden voor sport (zwemmen, waterpolo, duiken), zorg (o.a. revalidatie), onderwijs (natte gymlessen) en sociale activiteiten (inzet van buurtsportcoach zwemmen). Door de extra ruimte en nieuwe faciliteiten komen er meer mogelijkheden om met professionele zorgaanbieders, de zwemsport en/of andere partijen samen te werken. Tegelijkertijd wordt het complex verduurzaamd. De gebruikersgroepen van het Twentebad, zoals de gehandicaptenraad en de zwemverenigingen, zijn en worden betrokken bij de ontwikkelingen rondom de renovatie en de nieuwe programmering. In de nieuwe programmering is meer ruimte voor mindervaliden en andere kwetsbare doelgroepen. Dit zal gevolgen hebben voor de huidige bezoekers.

In 2020 is de oplevering van het volledig gerenoveerde en deels vernieuwde Twentebad. Vanaf 2020 kunnen de nieuwe mogelijkheden van de accommodatie volledig worden benut.

- **Toekomst FBK**

In 2013 is er een uitgebreide discussie gevoerd over het FBK-stadion. Uiteindelijk heeft dit ertoe geleid dat het stadion primair beschikbaar blijft voor de atletiek. Tevens is door de gemeenteraad besloten dat er geen subsidie meer verstrekt wordt aan de stichting FBK-Games. Er is toen een samenwerking ontstaan tussen sportmarketingbedrijf Golazo en de stichting FBK-Games, waarbij er afspraken zijn gemaakt; onder andere over het organiseren van breedtesportevenementen.

In de afgelopen jaren hebben we samen opgetrokken om vorm en inhoud te geven aan de verschillende onderdelen in de nieuw ontstane situatie na de bezuinigingen. Het gaat hierbij onder andere over het onderhoud en beheer van het FBK-stadion en over de koppeling van de FBK-Games aan breedtesport(evenementen). Golazo/stichting FBK-games heeft inmiddels haar toekomstvisie gepresenteerd. In november 2016 heeft de provincie Overijssel de FBK-Games de status van beeldbepalend evenement verleend voor de komende drie jaar. Inmiddels zijn we in de afrondende fase voor wat betreft de wederzijdse taken en verantwoordelijkheden voor een toekomstbestendige samenwerking. We hopen deze hernieuwde afspraken begin 2017 te kunnen bekrachtigen.

Hoofdstuk 5 Financiën

In dit hoofdstuk wordt de besteding van de budgetten toegelicht. In de kadernota Sport en Bewegen is een financieel overzicht opgenomen uit de meerjarenbegroting 2016 – 2019. Inmiddels is de meerjarenbegroting 2017 -2020 vastgesteld. Hierin staan de volgende financiële kaders:

Activiteit	Omschrijving activiteit	Lasten	Baten
41A	Stimuleren van sport op scholen, in wijken en in gemeentelijke accommodaties.	890.000	536.000
41B	Ondersteunen van sportverenigingen.	23.000	
41C	Het beheren en onderhouden van sportaccommodaties zoals zwembaden, sportparken en sporthallen.	6.023.000	2.204.000
Totaal		6.936.000	2.740.000

In de begroting van 2017 is met een andere systematiek gewerkt, wat de vergelijking met de cijfers zoals genoemd in de kadernota Sport en Bewegen moeilijker maakt. Het belangrijkste verschil is dat tot en met 2016 doorbelasting en opslag van overhead op de producten plaatsvond. In de begroting van 2017 en verder is dit niet meer het geval.³ In de onderstaande tabel zijn de totaalbedragen per programmaonderdeel verder uitgesplitst en gespecificeerd.

	Lasten	Baten	Saldo
41 A Stimuleren van sport op scholen, in wijken en in gemeentelijke sportaccommodaties	890.000	536.000	354.000
Hengelo Sport (sportactiviteiten organiseren en stimuleren op scholen, in wijken en in gemeentelijke sportaccommodaties)	516.000	516.000	
jachthaven	15.000	7.000	8.000
spel-o-theek		13.000	-13.000
subsidie jeugd en mindervaliden	65.000		65.000
bijdrage IJbaan	55.000		55.000
sportstimulering	30.000		30.000
ambtelijke ondersteuning/uren sector	209.000		209.000
41 B Ondersteunen van sportverenigingen	23.000		23.000
subsidie TVO	5.000		5.000
subsidie velden in eigen beheer	18.000		18.000
41 C Het beheren en onderhouden van sportaccommodaties	6.023.000	2.204.000	3.819.000
binnensportaccommodaties	663.000	405.000	258.000
Twentebad	2.875.000	1.350.000	1.525.000
tuindorpbad	46.000		46.000
FBK-stadion	343.000	45.000	298.000
buitensportaccommodaties	2.096.000	404.000	1.692.000

Een groot deel van de bedragen hebben een vaste bestemming en kunnen komend jaar niet of beperkt worden ingezet voor de activiteiten zoals genoemd in de hoofdstukken 2, 3 en 4. Hier gaat het bijvoorbeeld om de bijdrage aan de ijsbaan, de kosten voor de binnensportaccommodaties, het Twentebad en het FBK-Stadion. Daarnaast heeft er naar aanleiding van de maatschappelijke takenverkenning van vorig jaar ook een bezuiniging plaatsgevonden op sportstimulering en ondersteuning (-44.000 euro). Dit heeft onder meer geleid tot een verlaging van het budget voor sportstimulering en het stoppen van de bijdrage aan het sporttechnisch kader van sportverenigingen.

De meeste inzet op de onderdelen sportstimulering en verenigingsondersteuning betreft inzet van personeel, combinatiefunctionarissen (in de tabel weergegeven als Hengelo Sport) en waar mogelijk wordt gezocht naar samenwerking met andere partijen. Door deze opzet kunnen we veel bewerkstellingen met weinig middelen. Daarnaast kan op deze manier vanuit de gemeente vooralsnog wel inzet worden gepleegd op het stimuleren van sport en het ondersteunen van verenigingen.

³ Met ingang van begrotingsjaar 2017 is voor dit onderdeel het herziene BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) van kracht. Door de wijziging in deze wet- en regelgeving mag er geen overhead meer rechtstreeks op de producten in het primaire proces worden geraamd, tenzij het te maken heeft met de toerekening aan grondexploitaties, investeringen en andere (subsidie)projecten. Dit betekent dat de overhead met ingang van 2017 grotendeels wordt verzameld op de nieuwe ingestelde producten "Overhead .....". Dit maakt de vergelijkbaarheid over de jaren erg moeilijk.

De enige 'vrij te besteden' post is de post sportstimulering. Deze middelen gaan we specifiek inzetten op de concrete acties zoals benoemd bij sportstimulering en indien nodig bij verenigingsondersteuning.

5.1 Verwante financiële aspecten

In de kadernota Sport en Bewegen staan naast de inhoudelijke beleidsuitgangspunten, ook enkele uitgangspunten met een meer financieel karakter. Deze punten hebben betrekking op de tarievenverordening, de garantstelling bij leningen t.b.v. investeringen en de actualisatie en harmonisatie van erfpachtovereenkomsten. De kostendekkende huur, is meegenomen in het uitvoeringsprogramma sportaccommodaties, fase 1.

- **Tarievenverordening actualiseren**

De verordening tarieven sportaccommodaties 2017 is op 4 oktober jl. door het college vastgesteld en op 22 november door de raad. Het komende jaar is een overgangsjaar, waarbij onderzoek plaatsvindt naar mogelijke differentiatie van tarieven van de verschillende accommodaties. De uitkomsten van dit onderzoek zullen worden meegenomen in de begroting 2018 en per 1 januari 2018 in werking treden. De sportverenigingen worden actief betrokken bij de uitkomsten en gevolgen van het onderzoek, door middel van themabijeenkomst, heldere informatiebrieven en waar nodig persoonlijk contact.

- **Garantstelling bij leningen**

Als er verzoeken komen vanuit sportverenigingen om garant te staan voor een deel van de lening, staan wij hier positief tegenover, mits het leningen via de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) betreft. Sportverenigingen kunnen dan tegen een gunstige regeling geld lenen voor onderhoud en investeringen in sportaccommodaties. Dit is uitgewerkt in het reeds vastgestelde uitvoeringsprogramma sportaccommodaties fase 1.

- **Actualisatie en harmonisatie Erfpacht**

De notitie Erfpacht is op 26 januari 2016 vastgesteld door het college van B&W (zie bijlage 4). Met de notitie is een stap gezet om meer inzicht te krijgen in de met erfpacht samenhangende aspecten, zoals de risico's ten aanzien van de waardebeoordeling, lasten en verplichtingen. Dit onderwerp speelt onder meer bij buitentennis verenigingen, kantine van BWO en de watersportvereniging. De sportverenigingen die het direct, dan wel indirect betreft, worden door de gemeente betrokken bij deze actualisatie. Wanneer de gevolgen van deze actualisatie en de vervolgstappen helder zijn, vindt nadere informatieverstrekking en overleg plaats.

Hoofdstuk 6 Monitoring en evaluatie

Het sportbeleid is een dynamisch vakgebied. De ontwikkelingen op het gebied van sport en bewegen volgen we. Daarvoor maken we gebruik van bestaande monitors en periodieke onderzoeken (o.a. Verenigingsmonitor, Fit en Gezond, jeugdsportmonitor, E-MOVO-onderzoek, kindmonitor, omnibusenquête, de Volwassen- en ouderenmonitor). Daarnaast kijken we periodiek of onze inspanningen bijdragen aan onze doelstellingen voor sport en bewegen. Dit doen we met de volgende acties:

- **Stimuleren deelname Verenigingsmonitor**

Belangrijke input voor het sportbeleid is de Verenigingsmonitor Overijssel; iedere twee jaar voert Sportservice Overijssel (SSO) deze uit om een goed beeld te geven van de stand van zaken bij de Overijsselse sportverenigingen. In 2013 was de respons van Hengelose sportverenigingen 45% in 2015 31%. De deelname van Hengelose sportverenigingen aan deze monitor gaan we stimuleren.

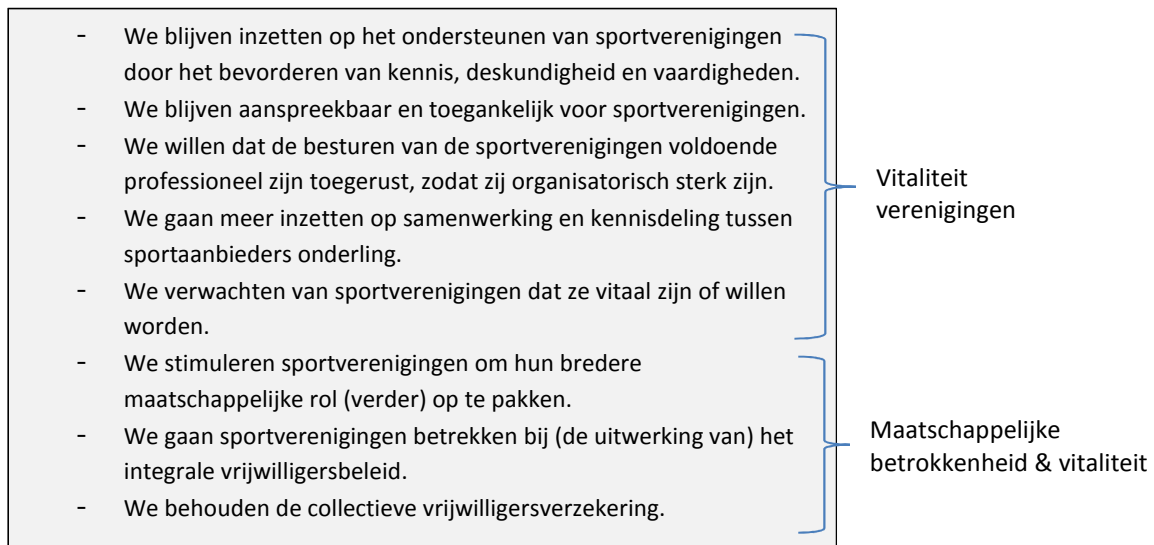
- **Regionale afstemming**

Onze inspanningen en prestaties op het gebied van sport en bewegen vergelijken we met die van andere jaren en met die van andere gemeenten. Daar waar mogelijk trekken we regionaal gelijk op.

- **Onderzoek kwaliteit en kwantiteit buitensportaccommodaties**
Eens in de drie jaar vindt de monitoring van de kwaliteit van de velden plaats door een onafhankelijke partij (ISA KIWA Sports). Daarnaast wordt er structureel uitgebreid onderzoek gedaan naar de behoefte aan veldcapaciteit van (buiten)sportverenigingen.
- **Inzet Pilots**
Het uitvoeringsprogramma kent verschillende pilots. Op kleine schaal testen we uit of deze acties de gewenste effecten hebben voor sport en bewegen. Werkende wijs leren we wat in de praktijk wel of niet werkt en komen daarmee dichterbij goede oplossingen. Iedere pilot kent daarbij zijn eigen evaluatie met de vraag of verdere uitrol nodig en/of mogelijk is.
- **Evaluatie beleid**
Periodiek evalueren we het beleid of het bijdraagt aan onze doelstelling voor sport en bewegen. Hierbij betrekken we zowel de raad als de sportverenigingen. De eerste keer is dat in 2019/2020.

Bijlage 1 Beleidsuitgangspunten Kadernota Sport en Bewegen

In de kadernota sport en bewegen zijn er binnen de beleidslijnen sportstimulering, verenigingsondersteuning en sportaccommodaties beleidsuitgangspunten vastgesteld waar we de komende jaren op blijven of gaan inzetten. In de onderstaande kaders staan deze beleidsuitgangspunten weergegeven + de clustering die hierin is aangebracht.

- Voor de openstelling van gemeentelijke kunstgrasvelden ten behoeve van medegebruik door de buurt(jeugd) blijft een korting op de huur gehandhaafd (geldt voor 1 veld per club)
- We scheppen duidelijkheid over de andere rol en het takenpakket van de gemeente Hengelo met betrekking tot (geprivatiseerde) accommodaties als gevolg van kostendekkende huurovereenkomsten
- Voor het beheer en onderhoud van de sportvelden worden, onder begeleiding van vakspecialisten / participatiecoaches, zoveel als mogelijk mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt ingezet
- We gaan – passend bij de eisen van de tijd en sportieve ambities van de sportvereniging – kijken naar optimalisatie van het gebruik van de huidige sportaccommodaties. We streven er naar om sportaccommodaties – binnen de wettelijke en ruimtelijke kaders – open te stellen voor medegebruik door derden
- We bieden facilitaire ondersteuning aan binnensportverenigingen die de ambitie hebben om een binnensportaccommodatie (deels of samen) te beheren, onderhouden en/of exploiteren.
- Er moet een balans zijn tussen de ambities van de ene vereniging ten opzichte van de mogelijke gevolgen hiervan voor anderen
- We willen het huidige verhuursysteem voor sportaccommodaties optimaliseren om de dienstverlening richting gebruikers te kunnen verbeteren. Dit geldt zowel voor de gemeentelijke- als niet-gemeentelijke binnensportaccommodaties.
- De huidige criteria voor verhuur binnensportaccommodaties worden tegen het licht gehouden en waar nodig en/of wenselijk aangepast.
- In samenwerking met de stichting FBK-Games en atletiekvereniging MPM wordt een toekomstplan gemaakt voor het beheer en onderhoud van het FBK stadion
- Door de renovatie kan het Twentebad zich verder ontwikkelen als multifunctionele accommodatie in het sociaal domein. We gaan het Twentebad nadrukkelijker inzetten om de sport- en beweegparticipatie onder onze specifieke doelgroepen te verhogen

§2.3 sport
stimulering in
openbare ruimte

Buitensport

Binnensport

Unieke
sportaccommodaties

Bijlage 2 opzet en randvoorwaarden Pilot themahal

Algemeen

Met de pilot wordt nagegaan of een themahal bijdraagt aan efficiënter gebruik van de sportaccommodatie, waarbij de verenigingen meer in hun kracht kunnen worden gezet. Uitgetest wordt of met een themahal tegemoet kan worden gekomen aan de wensen van de sportverenigingen tot clustering en realisatie van een thuishonk en of de samenwerking tussen verenigingen op die manier verder wordt gestimuleerd.

Daarnaast zal als mogelijk tweede aspect worden gekeken in hoeverre het mogelijk en wenselijk is om met sportvereniging(en) afspraken te maken over beheer en klein onderhoud van de accommodatie.

Randvoorwaarden

- Bij de pilot gaat het om één sportaccommodatie door sportverenigingen gezamenlijk te benutten, en in te richten als themahal.
- De pilot moet passen binnen de kaders van de kadernota sport en bewegen. Zo moet er een balans zijn tussen ambities vereniging en medegebruik door andere verenigingen. Bij herschikking moeten er voldoende passende uitwijkmogelijkheden voor andere verenigingen zijn.
- De beschikbaarheid voor het bewegingsonderwijs moet gewaarborgd blijven.
- Indien afspraken over beheer en klein onderhoud bij de themahal gemaakt worden, dan moet de vitaliteit van de vereniging gegarandeerd zijn, de veiligheid gewaarborgd worden, het onderhoudsniveau op minimaal hetzelfde niveau liggen en de uitvoerders voldoende opgeleid en getraind zijn.
- Het lopende sportseizoen gebruiken we als onderzoeks- en mogelijk overgangsjaar.

Opzet

De pilot bestaat uit de volgende fasen:

- *1e fase: verkenning (december 2016 - februari 2017)*
Verkennen welke verenigingen de bereidheid hebben met elkaar samen te werken in één themahal en samen met hen onderzoeken de rooster-, personele, kwaliteitstechnische en financiële aspecten voor een themahal.
- *2e fase: concretisering (februari 2017 – april 2017)*
In beeld brengen van de mogelijke accommodatie en de eventuele gevolgen van de pilot op de inroostering voor de betreffende sporthal en op die van andere sportaccommodaties. In goed overleg met de (structurele) huurders zal binnen de mogelijkheden worden gezocht naar zo goed mogelijk passende alternatieven voor het gewenste tijdstip en dag. De uitwerking van de pilot (aanpak, gevolgen voor overige binnensportaccommodaties, gevolgen voor inroostering) worden in een themabijeenkomst besproken met alle sportverenigingen.
- *3^e fase: besluitvorming (mei 2017)*
In deze fase vindt op basis van de verkenning en concretisering besluitvorming plaats over het al dan niet onder welke voorwaarden invoeren van de pilot themahal. Het college neemt hierover het besluit na kennisname van het standpunt van de raad hierover. Bij positieve besluitvorming zullen de (roostertechnische) voorbereidingen worden getroffen voor de uitvoering van de pilot.
- *4^e fase: invoering pilot (augustus 2017 – e.v.)*
Bij een positieve verkenningsfase zal de uitvoering van de pilot in het nieuwe sportseizoen 2017/2018 van start gaan, om na twee jaar te evalueren aan de hand van gestelde doel en criteria.

Communicatie

Gedurende het proces zullen de sportverenigingen tenminste aan het eind van iedere fase per mail worden geïnformeerd over de stand van zaken ervan.

Bijlage 3   Overzicht combinatiefuncties sport Hengelo

Een combinatiefunctionaris is actief in twee sectoren, bv onderwijs en sport of onderwijs en cultuur. Vanaf 2012 is de regeling omgebogen tot Brede Impuls, vanwege de uitbreiding met buurtsportcoaches. Buurtsportcoaches zijn combinatiefunctionarissen met als specifieke opdracht het organiseren van een sport- en beweegaanbod in de buurt en het maken van een verbinding tussen het sport- en beweegaanbieders en andere sectoren zoals zorg, welzijn en onderwijs.

De combinatiefunctie regeling is (in principe) een structurele Rijksregeling, waarin 40% van de loonkosten door het Rijk worden vergoed. De overige 60% moet bekostigd worden door het lokale veld.

Hieronder volgt een opsomming van de verschillende combinatiefuncties (ofwel buurtsportcoaches) die we in de gemeente Hengelo hebben ingezet. Alleen de combinatiefunctionarissen van Hengelo Sport en Twentebad zijn in dienst van de gemeente. De overige combinatiefuncties zijn bij derden (onderwijs, stichting of vereniging) in dienst. Deze partijen nemen ook de cofinanciering voor hun rekening. Met alle partijen zijn overeenkomsten gesloten over de verrichten werkzaamheden.

Hengelo Sport (5,8 fte)

De gemeentelijke sportcoördinatoren van Hengelo Sport geven uitvoering aan sportstimulering op en rond het basisonderwijs. Al jaren verzorgen zij een uitdagend en uitgebreid sportactiviteitsaanbod voor basisschoolkinderen. Jaarlijks kunnen alle basisscholen zich inschrijven voor de natte gymlessen in het Twentebad, droge gymlessen op schoollocatie, evenementen (sportdagen, sportmarkten, nationale sportweek, etc) en schoolsporttoernooien in de diverse gemeentelijke sportaccommodaties.

Hengelo Sport gebruikt sport als middel om meer bewegen te stimuleren, als zinvolle vrijetijdsbesteding en het bevorderen van de sociale vaardigheden, gezonde leefstijl en fair play.

Bij alle activiteiten staat samen werken, samen spelen, samen leren, veiligheid en plezier maken centraal. Ook wordt er aandacht besteed aan bewustwording bij ouders en kinderen.

Daarnaast biedt Hengelo Sport waar mogelijk en nodig ondersteuning aan docenten(teams) met betrekking tot vragen op het gebied van sport en bewegen.

Hengelo Sport draagt zorg voor de ontwikkeling, uitvoering en coördinatie van het programma. Zij organiseren de lessen, evenementen en activiteiten en zijn intermediair voor scholen, verenigingen, sportbonden en andere partners. Hengelo Sport werkt voor de invulling van de activiteiten samen met verschillende sportverenigingen, sportbonden, de schoolsportcommissie, (sport)opleidingen, Cruyff Foundation, Carint Reggeland (gezonde leefstijl), Rotary (indoorstreetssoccer) en de overige combinatiefunctionarissen sport in Hengelo.

In het schooljaar 2015/2016 doen alle basisscholen en 2 SBO-scholen mee aan het aanbod; het betreft circa 8.000 kinderen. Scholen betalen daar een beperkt bijdrage per leerling voor. Door het basisaanbod sport realiseren we 120.000 (!) sportbewegingen per jaar, waarbij 1 sportbeweging staat voor 50 minuten sporten per kind. Omgerekend betekent dit, dat elk kind gemiddeld 20 uur extra sport per jaar krijgt dat wordt verzorgd door specialisten (Hengelo Sport en/of sportverenigingen). Dit is exclusief de extra sportmomenten die de betrokken sportverenigingen naar aanleiding van het kennismakingsprogramma zelf in of buiten de scholen organiseren. In de afgelopen jaren is er een unieke en bijzonder goede samenwerking ontstaan met de verschillende sportaanbieders, het Twentebad en de scholen. Ons basisaanbod sport is landelijk al diverse keren als good practice benoemd.

Stichting FC Twente Scoren in de Wijk (1,3 fte)

De solidariteitsgedachte van FC Twente krijgt vorm en inhoudt door de stichting FC Twente Scoren in de Wijk. De verschillende maatschappelijke projecten en activiteiten van de stichting richten zich op het verbeteren van de positie van kwetsbare groepen in de samenleving. Daarbij maakt zij gebruik van de mobiliserende en verbindende kracht van FC Twente.

Vanaf 2010 zijn we gestart met de inzet van combinatiefuncties sport bij de stichting Scoren in de Wijk. Dit betreft hoofdzakelijk drie activiteiten:

- de voetbalcursus: een serie van 8 bijeenkomsten voor kinderen van groep 7-8 onder schooltijd. Naast aandacht voor voetbal is er aandacht voor gezonde leefstijl en het ontwikkelen van sociaal emotionele aspecten. Er worden gesprekjes gevoerd met kinderen om te bekijken of ze goed eten en of ze voldoende bewegen. Ouders worden betrokken doordat hun kinderen onder begeleiding van een voedingsdeskundige een gezonde maaltijd voor ze koken. Ook het jeugdsportfonds wordt onder de aandacht gebracht. Tenslotte is er een rondleiding in de Grolsch Veste. Jaarlijks doen 14 a 15 scholen mee. Het gaat hierbij om speciaal (basis)onderwijs en basisscholen uit de drie aandachtswijken in Hengelo.
- de FC Twentecup: een buitenschoolse activiteit gericht op jongeren van 12-19 jaar. Binding van jongeren is hierin belangrijk; dit zorgt voor beter gedrag, sociale ontwikkeling en maatschappelijke betrokkenheid. Teams kunnen zich inschrijven voor het toernooi en om zich te kwalificeren moeten zij sociale activiteiten uitvoeren. Gedurende de voorbereiding maken jongeren kennis met bepaalde gedragsnormen en waarden in de maatschappij. Door het uitvoeren van buurtbijdrages worden jongeren bewust(er) gemaakt van de maatschappij waarin ze leven. (bv collecteren, wandelen met ouderen, opruimen van de buurt etc). Er nemen teams deel uit heel Twente.
- naschoolse sportclinics; deze clinics worden eens per maand georganiseerd op speel/sportplekken zoals het cruyff court, een van de sutu's of bij een speeltuin.

Verder zijn de combinatiefunctionarissen van de stichting FC Twente Scoren in de wijk betrokken bij tijdelijke sportprojecten vanuit de Sportimpuls of het Oranjefonds.

Special heroes (0,6 fte)

Het programma Special Heroes is een sportstimuleringsprogramma voor leerlingen van 6 tot 19 jaar uit het speciaal onderwijs. Het doel is het vergroten van de sport- en beweegparticipatie.

Vanaf het schooljaar 2012/2013 zetten we een combinatiefunctionaris in die belast is met de uitvoering van het programma Special Heroes op 't Korhoen en 't Iemenschouer.

De combinatiefunctionaris combineert het geven van reguliere gymlessen met extra binnen- en buitenschoolse sportactiviteiten voor de leerlingen. Dit aanbod wordt afgestemd met lokale sportaanbieders en Hengelo Sport. Daarnaast begeleidt zij leerlingen uit het speciaal onderwijs in samenspraak met hun ouders naar sportverenigingen en zorgt daarbij voor een warme overdracht. Daarbij is ruimte voor deskundigheidsbevordering richting sportverenigingen hoe om te gaan met deze bijzondere leerlingen. Ook besteedt zij aandacht aan het jeugdsportfonds.

Inmiddels doen er meer scholen mee: VSO het Mozaiek (Penta College locatie Driene) , Onder de Kap (Penta College locatie Krabbenbosweg), de Zevensprong, 't Genseler en de Beyaert.

HVV Tubantia (0,2 fte)

HVV Tubantia is al jaren actief op het gebied van maatschappelijke participatie en armoedebestrijding. In 2010 zijn ze gestart met het organiseren van sport- en beweegactiviteiten voor (kansarme) kinderen uit de buurt. Er is daardoor een samenwerking ontstaan met basisscholen en het welzijnswerk. Gestimuleerd door de recente nieuwbouw van het sportcomplex, wilde de vereniging deze samenwerking verder uitbouwen. Vanaf 2014 is er een combinatiefunctionaris voor een aantal uren actief binnen en buiten HVV Tubantia. Het takenpakket bevat onder andere het stimuleren van jongeren uit gezinnen die het financieel moeilijk hebben om te gaan sporten (middels het jeugdsportfonds), het stimuleren en verbreden van het sport- en beweegprogramma en het betrekken van ouders en buurtbewoners daarbij, een stukje gerichte verenigingsondersteuning en het bevorderen van een gezonde leefstijl.

Twentebad (2,0 fte)

Het Twentebad wordt de komende jaren gerenoveerd. Het Twentebad wil zich in de toekomst meer richten op het bereiken van kwetsbare groepen zoals ouderen en mensen met een beperking. Daar wordt de accommodatie in randvoorwaardelijke sfeer ook op aangepast en toegerust.

In dat kader zijn er worden er specifieke sport/zorgarrangementen en activiteiten ontwikkeld en uitgevoerd. Vanaf 2016 is 2,0 fte bestaande formatie omgevormd tot combinatiefunctionaris zwemmen. Deze functionarissen zullen – naast een aantal bestaande zwemactiviteiten – een aantal nieuwe zwemactiviteiten uitvoeren specifiek gericht op kwetsbare groepen.

Hengelo in beweging 50 plus (0,3 fte)

Vanaf 2016 richten we ons ook op sportstimulering voor (kwetsbare) ouderen. We willen hen kennis laten maken met verschillende laagdrempelige vormen van sport- en bewegen in groepsverband. Deelnemers doorlopen een beweegtraject van 12 weken, waarna het streven is dat ze hierna blijven bewegen, al dan niet in groepsverband. Binnen dit traject is er naast het bewegen ook aandacht voor sociaal contact. Een combinatiefunctionaris Sport geeft de lessen, zo mogelijk in samenwerking met sportaanbieders. Dit aanbod is een vervolg op het tijdelijke project Scoren met Bewegen 55+ (gefinancierd vanuit de landelijke Sportimpuls) dat eind 2015 is afgerond.

Beweegmakelaar bij Wijkkracht (0,6 fte)

Medio 2016 is er bij Wijkkracht een combinatiefunctionaris Sport voor een periode van tenminste 2 jaar aangesteld: een zogeheten beweegmakelaar. Deze beweegmakelaar stimuleert en bevordert een gezonde en actieve leefstijl door de kwetsbare doelgroep in contact te brengen en te begeleiden naar het sport- en beweegaanbod binnen de gemeente Hengelo. We gaan in dit kader ook nauwe contacten met de zorgaanbieders opbouwen en onderhouden. De beweegmakelaar is onder andere verantwoordelijk voor de coördinatie en uitvoering van twee specifieke projecten; te weten het 'sport en jeugdzorg scoren samen' (leggen verbinding en organiseren sportzorgtraject) en 'Samen Actief' (maatjesproject voor inactieve mensen). Daarnaast is er extra inzet op en aandacht voor sport en bewegen als middel binnen Wijkkracht.

Sportproject de Kapstok (0,2 fte)

Dit project loopt gedurende het schooljaar 2016/2017. Dit project is gericht op leerlingen van de leerwerktrajecten van de Kapstok (jongeren met gedragsproblemen en/of psychiatrische problemen). Een combinatiefunctionaris sport laat de leerlingen kennis maken met en plezier beleven aan verschillende sport- en beweegactiviteiten. Doel is om leerlingen te begeleiden naar een structureel en passend sportaanbod.